

Dosarul nr. 2ra-272/20

Prima instanță: (Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni) L. Țurcan
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu

Î N C H E I E R E

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Rață Marcel,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pascal Vasile,
Pascal Alexandra, Oprea Igor și Oprea Ludmila împotriva lui Rață Marcel cu
privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune,
împotriva deciziei din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins apelul declarat de Rață Marcel și s-a menținut hotărârea din 12 martie 2019
a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni,

c o n s t a t ă :

La 02 noiembrie 2018, Pascal Vasile, Pascal Alexandra, Oprea Igor și Oprea Ludmila au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Rață Marcel cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii, reclamantii au menționat că prin hotărârea din 26 iulie 2010 a Judecătoriei Edineț, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC "Victoriabank" SA împotriva lui Oprea Igor și s-a încasat datoria la contractul de credit în sumă de 7 402,42 de lei și suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat.

Hotărârea în cauză a rămas irevocabilă prin neatacare.

Prin hotărârea din 21 octombrie 2010 a Judecătoriei Edineț, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA "Corporația de Finanțare Rurală" împotriva lui Oprea Igor și s-a încasat de la Oprea Igor datoria în mărime de 26 203,43 de lei și suma de 786 de lei cu titlu de taxă de stat.

Hotărârea în cauză a rămas irevocabilă prin neatacare.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2010 a Judecătoriei Edineț, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de BC "Victoriabank" SA împotriva lui Pascal Vasile și s-a încasat datoria la credit în sumă de 6 094,33 de lei, dobânda de

întârziere calculată conform art. 619 Codul civil și suma de 270 de lei cu titlu de taxă de stat, care a devenit irevocabilă prin neatacare.

De asemenea, prin hotărârea din 05 aprilie 2011 a Judecătoriei Edineț, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS "ProCredit" împotriva lui Pascal Vasile și Oprea Igor și s-a încasat în mod solidar datoria la credit în sumă de 1 690,45 de dolari SUA și suma de 608,16 lei cu titlu de taxă de stat, menținută prin decizia din 20 septembrie 2011 a Curții de Apel Bălți, devenită irevocabilă prin neatacare.

Prin hotărârea din 10 iunie 2011 a Judecătoriei Edineț, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA "Corporația de Finanțare Rurală" și AEÎ "Tirnova" și s-a încasat de la Oprea Ludmila datoria în sumă de 28 653,64 de lei și suma de 860 de lei cu titlu de taxă de stat, menținută prin decizia din 01 noiembrie 2011 a Curții de Apel Bălți, devenită irevocabilă prin neatacare.

Prin hotărârea din 22 martie 2013 a Judecătoriei Edineț, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA "Corporația de Finanțare Rurală" împotriva Alexandrei Pascal și s-a încasat datoria în mărime de 24 676,48 de lei și suma de 741 de lei cu titlu de taxă de stat.

Hotărârea în cauză a rămas irevocabilă prin neatacare.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2013 a Judecătoriei Edineț, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA "Corporația de Finanțare Rurală" împotriva lui Pascal Vasile și s-a încasat datoria în mărime de 33 480,78 de lei și suma de 1004,42 de lei cu titlu de taxă de stat.

Hotărârea în cauză a devenit irevocabilă prin neatacare.

Prin decizia din 09 aprilie 2015 a Curții de Apel Bălți, au fost admise apelurile declarate de Procurorul în Procuratura Edineț, părțile vătămate Oprea Igor, Oprea Ludmila, Pascal Vasile, Pascal Alexandra, Magala Veaceslav și SRL "Agarista Agricolă", inculpaților Rață Marcel și Rață Andrei, casată sentința din 28 februarie 2012 a Judecătoriei Edineț și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Rață Marcel a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și d), art. 244 alin. (2) lit. b) și art. 251 din Codul penal.

Rață Marcel a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) și d) din Codul penal, iar în baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită definitiv pedeapsa de 3 500 unități convenționale, echivalentul a 70 000 lei, cu privarea de dreptul de a practica activitatea de întreprinzător pe un termen de 4 ani.

Prin decizia din 03 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți împotriva deciziei din 09 aprilie 2015 a Curții de Apel Bălți.

La fel, reclamantii au specificat că în temeiul deciziei din 09 aprilie 2015 a Curții de Apel Bălți, au depus cereri de revizuire în procesele în care au fost vizați în calitate de pârâți, care însă au fost respinse.

Au solicitat reclamanții:

- încasarea de la Rață Marcel în beneficiul lui Pascal Vasile a sumei de 34 485,20 de lei și 1 690,45 de dolari SUA cu titlu de prejudiciu material, suma de 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 608,16 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 5 348 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică;

- încasarea de la Rață Marcel în beneficiul Alexandrei Pascal a sumei de 25417,48 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2468 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică;

- încasarea de la Rață Marcel în beneficiul lui Oprea Igor a sumei de 34 661,85 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 1 056 de lei cu titlu de cheltuieli de taxă de stat și suma de 8 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică;

- încasarea de la Rață Marcel în beneficiul Ludmilei Oprea a sumei de 29 514,28 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 860,64 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 4 865 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Pascal Vasile, Pascal Alexandra, Oprea Igor și Oprea Ludmila.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul lui Pascal Vasile prejudiciul material în sumă de 41 445,78 de lei și suma de 1 690,45 dolari SUA, conform cursului existent la data emiterii hotărârii, constituită din: suma de 34 485,20 de lei cu titlu de prejudiciu material; suma de 1 004,42 de lei și 42 lei și 608,16 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 5 348 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 2 160 de lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul lui Pascal Vasile suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat pentru capătul de cerere privind încasarea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul Alexandrei Pascal suma de 25 417,48 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 2 468 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 837 de lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul Alexandrei Pascal suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat pentru capătul de cerere privind încasarea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul lui Oprea Igor suma de 34 661,85 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 270 de lei și 786 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 8 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 1312 lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul lui Oprea Igor suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat pentru capătul de cerere privind încasarea prejudiciului moral.

S-a încasat de la Rață în beneficiul Ludmilei Oprea suma de 29 514,28 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 860,64 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 4 865 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 1057 de lei cu titlu de taxă de stat.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul Ludmilei Oprea suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Rață Marcel în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat pentru capătul de cerere privind încasarea prejudiciului moral.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că, prin decizia din 09 aprilie 2015 a Curții de Apel Bălți, au fost admise apelurile declarate de Procurorul în Procuratura Edineț, părțile vătămate Oprea Igor, Oprea Ludmila, Pascal Vasile, Pascal Alexandra, Magala Veaceslav și inculpaților Rață Marcel și Rață Andrei, casată sentința din 28 februarie 2012 a Judecătoriei Edineț și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Rață Marcel a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) și d), art. 244 alin. (2) lit. b) și art. 251 din Codul penal.

Prin decizia din 03 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți împotriva deciziei din 09 aprilie 2015 a Curții de Apel Bălți.

De asemenea, instanța de fond a stabilit că la materialele cauzei au fost anexate hotărârile judecătorești irevocabile privind încasarea de la Pascal Vasile, Pascal Alexandra, Oprea Igor și Oprea Ludmila a datoriilor, care au fost puse în executare.

Astfel, prima instanță a concluzionat că mijloacele financiare folosite de către Rață Marcel urmează a fi restituite lui Pascal Vasile, Pascal Alexandra, Oprea Igor și Oprea Ludmila, ultimii fiind prejudiciați material.

La fel, prima instanță a ajuns la concluzia că după pronunțarea deciziei din 03 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, reclamanții au suportat cheltuieli de asistență juridică și anume: Pascal Vasile în sumă de 5 348 de lei; Pascal Alexandra – 2 468 de lei; Oprea Igor – 8 000 lei și Oprea Ludmila în sumă de 4 865 de lei, care urmează a fi încasate de la pârât.

Totodată, instanța a considerat rațional de a încasa de la pârât în beneficiul reclamanților a sumei de 10 000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Rață Marcel și s-a menținut hotărârea din 12 martie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni.

La 03 decembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal Rață Marcel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea

recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Recurentul Rață Marcel, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei nu au fost constatate și elucidate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a litigiului și prin urmare a fost dată o apreciere incorectă a situației de fapt.

De asemenea, recurentul a menționat că nu există dovada caracterului real al sumelor achitate cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, sumele solicitate în acest sens fiind nerezonabile.

În ceea ce privește sumele încasate de instanțele de judecată cu titlu de prejudiciu moral, intimații nu au prezentat probe necesare, veridice, incontestabile și concludente care ar confirma însuși faptul cauzării acestuia.

La 14 ianuarie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Oprea Ludmila, Pascal Alexandra, Pascal Vasile și Oprea Igor la 17 ianuarie, 18 ianuarie și respectiv 20 ianuarie 2020 (f.d. 80-84 Vol. II).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a emis dispozitivul deciziei la 03 octombrie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 03 decembrie 2019, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services vs Franța*, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Rață Marcel, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Rață Marcel.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic